

Beleidsnotitie subsidiëring peuteropvang en VVE 2018

Haarlemmerliede en Spaarnwoude

1. Aanleiding

Per 1 januari 2018 is de harmonisatie van de peuteropvang een feit. Dit betekent dat:

- de peuteropvangvoorzieningen moeten voldoen aan dezelfde kwaliteitseisen als de kinderopvang
- het financieringssysteem van de peuteropvang wijzigt in die zin dat ouders net als voor kinderdagopvang ook voor peuteropvang een kinderopvangtoeslag (KOT) kunnen aanvragen bij de belastingdienst.

Voor de aanbieders een ingrijpende verandering. Maar ook voor de gemeente. Het tot en met 2017 gehanteerde financiële bijdragesysteem voor peuterspeelzaalwerk en VVE/OAB was 'aanbodgericht'. Dit moet worden gewijzigd in een financiële bijdrage per peuter. Bovendien moet de gemeente zorgdragen voor een gemeentelijke toeslagregeling voor ouders die geen beroep kunnen doen op de KOT. Ouders hebben recht op KOT als zij beiden werken of als alleenstaande ouder werken. Daarnaast is er recht op KOT als ouders een opleiding volgen, een traject naar werk of een inburgeringscursus volgen.

Bureau Buitenhek heeft de gemeente in dit traject ondersteund. Aangezien dit bureau ook de gemeente Haarlemmermeer ondersteunt, is de beleidsafstemming daarmee al ingezet.

2. Achtergronden

De gemeente kent drie aanbieders van gemeentelijk gefinancierd peuterspeelzaalwerk: Jip en Janneke in Haarlemmerliede, 't Brinkertje in Spaarndam en Humpie Dumpie in Halfweg. In onderstaande tabel is het gebruik van dit aanbod op een rij gezet in aantal peuters per week (juni 2017). Er wordt onderscheid gemaakt tussen doelgroep- en niet-doelgroepeuters. Voor doelgroepeuters uit de gemeente heeft de gemeente een inspanningsverplichting om deze met een VVE-programma te bereiken en daarmee de taalachterstanden zoveel mogelijk weg te werken voordat de peuter aan de basisschool begint. De locaties Jip en Janneke en 't Brinkertje zijn geregistreerd als VVE-locatie.

Locatie Aanbieder	Haarlemmerliede en Spaarwoude		Haarlemmermeer		Andere gemeenten	
	niet doelgroep	doelgroep	niet doelgroep	doelgroep	niet doelgroep	doelgroep
Jip en Janneke	6				19	2
Humpie Dumpie (Koeken- bieren)	10		12		13	
't Brinkertje (SKOS)	25	3			4	1
Totaal	41	3	12		36	3
	44		12		39	

Uit bovenstaande cijfers blijkt dat relatief heel veel peuters van buiten de gemeente gebruik maken van de drie peuterspeelzalen. Minder dan de helft van de peuters komt uit de gemeente zelf.

Op basis van een inschatting van de aanbieders zijn onderstaande aantallen van toepassing ten aanzien van het aandeel ouders dat recht heeft op kinderopvangtoeslag en waarvoor de gemeente straks geen financiële bijdragemiddelen meer beschikbaar hoeft te stellen.

naam locatie (aanbieder)	totaal aantal peuters	totaal aantal peuters zonder KOT	waarvan uit Haarlemmerliede	waarvan uit Haarlemmermeer	waarvan uit andere gemeenten
Jip en Janneke	27	6		1	5
Humpie Dumpie (Koekenbieren)	35	7		1	6
't Brinkertje (SKOS)	33	6	3		3
TOTAAL	95	19	3	2	14

Wat opvalt in bovenstaande tabel is dat er voor relatief weinig peuters (19) geen beroep op de kinderopvangtoeslag kan worden gedaan en dat er daarvan slechts 3 uit Haarlemmerliede en Spaarnwoude komen.

Naast bovenstaand aanbod van de peuterspeelzalen, hebben Koekenbieren en SKOS ook een aanbod van dagopvang in de gemeente. Er zijn geen andere aanbieders van kinderopvang in de gemeente actief.

3. Peuters uit andere gemeenten

Op de peuterspeelzalen in de gemeente zijn relatief veel peuters van buiten de gemeente geplaatst. Er zijn circa drie peuters die woonachtig zijn in de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude en een beroep willen doen op de gemeentelijke financiële bijdrage omdat de ouders geen recht hebben op KOT. Als de gemeente zou besluiten geen financiële bijdrage beschikbaar te stellen voor peuters van buiten de gemeente, dan moet rekening worden gehouden met een terugloop in de bezetting bij de aanbieders van totaal circa 16 peuters. Het gevolg hiervan is dat de kostprijs per uur zal stijgen en mogelijk dagdelen moeten worden gesloten. Dit leidt tot frictiekosten bij de aanbieders. Een ongewenste situatie.

Samenvattend

- In 2018 wordt nog financiële bijdrage beschikbaar gesteld voor de peuters van buiten de gemeente. Dit geeft aanbieders de ruimte om in 2018 nadere afspraken te maken met omliggende gemeenten.

4. Financiële bijdrage per peuter

Omdat een deel van de ouders een beroep gaat doen op de KOT, is het noodzakelijk dat de gemeente de huidige financiering omzet in een financiële bijdrage per peuter. Daarbij wil de gemeente aansluiten bij de financiële bijdragesystematiek van de gemeente

Haarlemmermeer. Die gemeente stelt financiële bijdrage beschikbaar voor peuters vanaf 2 jaar voor twee dagdelen van 3 uur per week (6 uur) voor niet-doelgroeppeuters en vier dagdelen per week (12 uur) voor doelgroeppeuters vanaf 2,5 jaar. In onderstaand overzicht is aangegeven voor welke dagdelen financiële bijdrage beschikbaar wordt gesteld.

	doelgroep (VVE) – vanaf 2,5 jaar	geen doelgroep (regulier)
ouders geen recht op KOT	financiële bijdrage voor 4 dagdelen (12 uur per week, 40 weken per jaar)	financiële bijdrage voor 2 dagdelen (6 uur per week, 40 weken per jaar)
ouders wel recht op KOT	financiële bijdrage voor het 3 ^{de} en 4 ^{de} dagdeel (6 uur per week, 40 weken per jaar)	geen financiële bijdrage

In bovenstaand diagram is opgenomen dat voor niet-doelgroeppeuters voor 2 dagdelen per week financiële bijdrage beschikbaar is. Het is wenselijk om peuters tenminste twee dagdelen per week gebruik te laten maken van de peuterspeelzaal, omdat daarmee recht wordt gedaan aan het doel waarvoor deze middelen beschikbaar worden gesteld, namelijk het investeren in de ontwikkeling van peuters en de voorbereiding op de basisschool. Dit doel kan niet worden behaald als een peuter slechts één dagdeel per week naar de peuterspeelzaal gaat.

Omdat voor niet-doelgroeppeuters een afname van twee dagdelen verplicht is en ouders van doelgroeppeuters betalen voor twee dagdelen per week, zijn de netto kosten vergelijkbaar voor ouders van doelgroeppeuters en niet-doelgroeppeuters.

Samenvattend

- financiële bijdrage wordt beschikbaar gesteld voor niet-doelgroeppeuters van ouders zonder recht op KOT voor twee dagdelen van elk 3 uur per week (6 uur, 40 weken)
- financiële bijdrage wordt beschikbaar gesteld voor doelgroeppeuters van ouders zonder recht op KOT voor vier dagdelen van elk 3 uur per week (12 uur, 40 weken),
- financiële bijdrage wordt beschikbaar gesteld voor doelgroeppeuters van ouders met recht op KOT voor twee extra dagdelen van elk 3 uur per week (6 uur, 40 weken).

5. Kostprijs

Uit een door bureau Buitenhek uitgevoerde analyse van de kostprijs blijkt dat de kostprijs van de aanbieders in Haarlemmerliede en Spaarnwoude een stuk lager ligt dan het eerdergenoemde uurtarief van € 8,27. Mogelijk heeft dit te maken met het in Haarlemmerliede en Spaarnwoude tot 2018 gehanteerde financiële bijdragesysteem dat 'aanbodgericht' is geweest. Het kan zijn dat aanbieders per 2018, als zij zelf hun werkelijke kostprijs moeten bepalen, tot andere bedragen komen. Dit heeft vooral ook te maken met het feit dat zij voortaan per peuter gefinancierd worden en dus zelf risicodragers worden voor een goede bezetting. Daarnaast worden aanvullende kwaliteitseisen gesteld aan het aanbod, waardoor ook hogere kosten mogen worden verwacht.

Bijna alle aanbieders voldoen aan de wettelijke (VVE)-kwaliteitseisen, maar nog niet aan de door Haarlemmermeer gestelde extra kwaliteitseisen om voor subsidiëring in aanmerking te komen. In 2018 kunnen de aanbieders in Haarlemmerliede en Spaarnwoude daar naar toe werken.

De gemeente kiest er voor om het uurtarief aan de aanbieders over te laten en alleen een maximum aan het uurtarief te stellen van €8,27. Ervan uitgaand dat de kosten voor ouders met en zonder KOT vergelijkbaar moeten blijven, betekent dit echter wel dat het kan zijn dat aanbieders niet dezelfde ouderbijdragetabellen gaan hanteren. Dit sluit echter aan bij de landelijke systematiek in de kinderopvang, waarbij aanbieders ook hun eigen uurtarieven vaststellen.

Met de aanbieders worden heldere afspraken gemaakt ten aanzien van de kwaliteitseisen die in 2018 worden gesteld aan het aanbod. De extra kosten hiervan kunnen aanbieders dan meenemen in de begroting 2018. Uitgangspunt is dat vanaf 2019 de kwaliteitseisen van de gemeente Haarlemmermeer gaan gelden (zie bijlage).

Samenvattend:

- De hoogte van de ouderbijdrage wordt aan de aanbieders overgelaten, met een maximum uurtarief van €8,27
- Er worden heldere afspraken gemaakt maken ten aanzien van de verwachte kwaliteit in 2018 en daarna
- Vanaf 2019 moeten de aanbieders voldoen aan de kwaliteitseisen van de gemeente Haarlemmermeer.

6. Uurtarief en ouderbijdragen

Voor de ouders van de geplaatste peuters wordt een inkomensafhankelijke ouderbijdrage gehanteerd. Ouders die een beroep doen op de KOT betalen een vast uurtarief waarover zij de inkomensafhankelijke KOT van de belastingdienst ontvangen. Voor ouders die geen beroep doen op de kinderopvangtoeslag stelt de gemeente een ouderbijdragetabel vast, gebaseerd op de adviestabel van de VNG. Voor deze tabel geldt het maximum uurtarief dat ook in Haarlemmermeer wordt gehanteerd, te weten maximaal €8,27 per uur. Deze tabel is gebaseerd op de netto kosten die ouders met KOT ook betalen, alleen kent de VNG-tabel minder inkomensgroepen dan de tabel van de kinderopvangtoeslag. Hierdoor zijn de kosten voor ouders met hetzelfde gezinsinkomen vergelijkbaar, of zijn nu wel of geen beroep doen op de KOT.

Door bureau Buitenhek zijn de gevolgen van het toepassen van de nieuwe systematiek voor de ouderbijdragen inzichtelijk gemaakt. Daaruit blijkt dat voor de ouders met een gezinsinkomen tussen €12.000 en €25.000 een relatief grote verhoging van de ouderbijdrage plaatsvindt. Daarnaast geldt voor de ouders zonder KOT ook een relatief groot negatief effect voor inkomens tussen €54.000 en €60.000 en inkomens tussen €80.000 en €105.000.

Om vraaguitval in de laagste inkomensgroepen zoveel mogelijk te voorkomen wordt ervoor gekozen om

- Voor de gezinsinkomens tot €12.725 de huidige lagere ouderbijdragen te blijven hanteren. Deze ouders hoeven geen beroep te doen op de kinderopvangtoeslag (anders worden van hen alsnog een hogere bijdrage gevraagd). De verwachting is dat de meeste ouders in deze inkomensgroep ook geen recht op KOT hebben.
- Voor ouders met inkomens in de inkomensgroep tot €25.124 de ouderbijdrage tabel Haarlemmerliede en Spaarnwoude 2017 te handhaven en deze ouders dus

'uit te laten lopen' in de huidige regeling. De hogere ouderbijdrage wordt dan wel voor nieuw te plaatsen peuters in rekening gebracht.

Voor de ouders in de hogere inkomensgroepen is het niet goed mogelijk om de verhoging te beperken, omdat dat betekent dat deze ouders geen KOT aan kunnen vragen. Het is niet wenselijk dat de ene inkomensgroep wel KOT aan moet vragen en de andere niet.

De verkorte ouderbijdragetabel voor 2018 ziet er op basis van het uurtarief € 8,27 als volgt uit

Gezinsinkomen per jaar		ouderbijdrage per maand 6 uur per week*, 40 weken 11 facturen per jaar
€0	€11.915	€ 17
€11.916	€12.725	€ 25
€12.726	€18.849	€ 28
€18.850	€28.981	€ 29
€28.982	€39.880	€ 39
€39.881	€54.242	€ 50
€54.243	€77.970	€ 74
€77.971	€108.044	€ 113
€108.045	en hoger	€ 126

* doelgroeppeuters 12 uur per week

7. Financiële bijdrage voor VVE

Vanuit het oogpunt van een goede spreiding werd de afgelopen jaren door de gemeente het VVE-aanbod financieel ondersteund in twee peuterspeelzalen (in Haarlemmerliede en Spaarndam) en in één kinderdagverblijf (Halfweg). Met de harmonisatie van de peuteropvang wordt ook de VVE-subsidiëring aangepast in navolging van de regeling in Haarlemmermeer.

Dat betekent allereerst dat VVE-financiële bijdrage alleen mogelijk is voor kinderen afkomstig uit Haarlemmerliede en Spaarndam en niet voor kinderen uit omliggende gemeenten. Dit omdat de gemeente een inspanningsverplichting heeft voor kinderen afkomstig uit de gemeente én omdat de OAB-middelen die het rijk beschikbaar stelt zijn gebaseerd op het aantal inwoners.

De regeling voorziet in een VVE-financiële bijdrage per doelgroepkind van circa € 2.000 per jaar naar rato van de periode dat een peuter gedurende het jaar geplaatst is.

Voorwaarde is dat er een VVE-aanbod beschikbaar is gedurende minimaal 10 uur per week. Voor doelgroepkinderen in de peuteropvang betekent dit dat zij 4 dagdelen van drie uur VVE ontvangen. Voor kinderen in de dagopvang geldt dat 10 uur VVE wordt aangeboden te verdelen over twee dagen in de week. Dit laatste om herhaling van VVE-programma in de week te waarborgen. Om dit extra te ondersteunen betaalt de gemeente, wanneer een doelgroeppeuter van 2,5 jaar of ouder (aantoonbaar) één dag per week gebruik maakt van de dagopvang, een aanvullend dagdeel van 5 uur gedurende 40 weken per jaar tegen het bij de aanbieder geldende tarief.

Het is op dit moment niet bekend hoeveel doelgroeppeuters in de gemeente gebruik maken van de dagopvang. Naar verwachting zijn dit er niet meer dan enkele.

Samenvattend

- per doelgroeppeuter van 2,5 jaar of ouder die 4 dagdelen per week de peuteropvang bezoekt wordt een VVE-financiële bijdragebedrag van circa € 2.000 per jaar beschikbaar gesteld, naar rato van de periode dat een peuter gedurende het jaar geplaatst is.
- als een doelgroeppeuter van 2,5 jaar of ouder (aantoonbaar) één dag per week gebruik maakt van de dagopvang, dan betaalt de gemeente een aanvullend dagdeel van 5 uur gedurende 40 weken per jaar tegen het bij de aanbieder geldende tarief; hiermee wordt herhaling van het VVE-programma in de week gewaarborgd.

8. Huisvestingskosten

Voor de gemeentelijke gefinancierde peuteropvang is het van belang dat marktverstoring en staatssteun wordt voorkomen. Als geen marktconforme huur wordt gehanteerd voor een locatie, dan wordt dit gezien als verkapte financiële bijdrage. Dit hoeft overigens niet te betekenen dat de huurprijs (aanzienlijk) stijgt. Een marktconforme huur wordt mede bepaald door componenten als staat van onderhoud en afschrijving.

Samenvattend

- De gemeente bepaalt of de huidige aanbieders een marktconforme huur betalen. Indien dit niet het geval is, dan wordt de huur gefaseerd aangepast.

9. Overgangsjaar 2018

De peuteropvanglocaties Jip en Janneke en 't Brinkertje voldoen aan de (VVE)-kwaliteitseisen. Dat betekent dat zij in 2018 in aanmerking komen voor financiële bijdrage. Bij Humpie Dumpie wordt gewerkt aan het voldoen aan de kwaliteitseisen voor peuteropvang. Of zij dat traject in 2018 volledig kunnen afronden is de vraag. Dat zou betekenen dat zij niet in aanmerking zouden komen voor financiële bijdrage in 2018. Daarmee kan de exploitatie in gevaar komen en dat is een ongewenste situatie. Om daarin te voorzien wordt in 2018 een 'gedoogconstructie' toegepast. Wanneer Humpie Dumpie bij het indienen van een aanvraag om financiële bijdrage voor 2018 inzichtelijk kan maken dat in 2018 voldaan gaat worden aan de (VVE)-kwaliteitseisen dan kan onder voorwaarden die betrekking hebben op die kwaliteitseisen voor 2018 een financiële bijdrage worden verstrekt. Wanneer niet wordt voldaan aan de voorwaarden dan zal de financiële bijdrage worden teruggevorderd.

Zoals gezegd geldt 2018 als overgangsjaar waarin de aanbieders gelegenheid krijgen om:

- te voldoen aan de (VVE)-kwaliteitseisen
- te voldoen aan de extra kwaliteitseisen van Haarlemmermeer
- met aangrenzende gemeenten te overleggen over financiële bijdragemogelijkheden voor peuters uit die gemeenten
- de aanvraag financiële bijdrage voor 2019 voor 1 augustus 2018 in te dienen bij de gemeente Haarlemmermeer.

10. Financiën

Inschatting kosten gemeente Haarlemmerliede 2018

In de volgende tabel is een indicatieve berekening gemaakt van de financiële bijdragekosten van de gemeente bij verschillende uurtarieven die door bureau Buitenhek zijn vergeleken. Er is gerekend met

- 13 niet-doelgroepeuters van ouders zonder KOT
- 6 doelgroepeuters van ouders zonder KOT.

Dit is inclusief de peuters van buiten de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude.

De berekening in onderstaande tabel is indicatief, omdat het aantal peuters en het aantal doelgroepeuters door het jaar heen kan wijzigen.

	uurtarief € 6,71	uurtarief € 7,45	uurtarief € 8,27
aantal reguliere peuters zonder KOT	13	13	13
aantal uren gemeentelijke financiële bijdrage per jaar per peuter	240	240	240
gemiddelde ouderbijdrage per jaar (inkomen € 19.000 - € 29.000)	€ 110	€ 121	€ 319
benodigde financiële bijdrage reguliere peuters	€19.505	€21.671	€21.655
aantal doelgroepeuters	6	6	6
aantal uren gemeentelijke financiële bijdrage per jaar per peuter	480	480	480
gemiddelde ouderbijdrage per jaar (inkomen € 19.000 - € 29.000)	€ 110	€ 121	€ 319
VVE-jaarbedrag doelgroepeuters uit HenS (€2.000)	€6.000	€6.000	€6.000
benodigde financiële bijdrage doelgroepeuters	€24.665	€26.730	€27.904
INDICATIE TOTAAL GEMEENTELIJKE FINANCIËLE BIJDRAGE	€44.170	€48.401	€49.559

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de hoogte van het uurtarief van de betreffende aanbieder maar beperkt invloed heeft op de hoogte van de financiële bijdrage.

Bovenop deze bedragen moet nog rekening worden gehouden met financiële bijdragekosten van eventuele doelgroepeuters in de dagopvang.

Samenvattend:

- Voor 2018 wordt nog financiële bijdrage beschikbaar gesteld voor alle peuters die gebruik maken van de peuteropvang. In de toekomst komt deze financiële bijdrage te vervallen, conform het huidige beleid van de gemeente Haarlemmermeer. Voor ouders met recht op kinderopvangtoeslag (zonder gemeentelijke financiële bijdrage) van buiten de gemeente kunnen dan nog wel plaatsen worden aangeboden.

Beschikbaar budget Haarlemmerliede en Spaarnwoude

De volgende budgetontwikkeling voor het peuterwerk en VVE mag voor de gemeente de komende jaren worden verwacht:

	2017	2018	2019	2020
GOAB-middelen	€ 48.000	€ 48.000	€ 34.188*	€ 34.188*
Decentralisatie-uitkering Wet OKE	€ 18.101			
'Asscher-middelen' (€ 60 mln bereik alle	€ 8.024	€ 12.036	€ 16.048	€ 20.060*
	€74.125	€60.036	€50.236	€54.248
middelen voor taalniveau 3F	€ 10.186	€ 10.186		

* de exacte hoogte van deze middelen is nog onzeker